

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ
„СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

ФАКУЛТЕТ ПО МАТЕМАТИКА
И ИНФОРМАТИКА

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ
ЗА ПОЛУЧАВАНЕ НА ОКС “БАКАЛАВЪР ПО ИНФОРМАТИКА”**

**ЧАСТ I (ПРАКТИЧЕСКИ ЗАДАЧИ)
09.07.2019 г.**

Драги абсолвенти:

- Попълнете факултетния си номер в горния десен ъгъл на всички листове.
- Пишете само на предоставените листове, без да ги разкопчавате.
- **Решението на една задача трябва да бъде на същия лист, на който е и нейното условие (т.е. може да пишете отпред и отзад на листа със задачата, но не и на лист на друга задача).**
- Ако имате нужда от допълнителен лист, можете да поискате от квесторите.
- На един лист не може да има едновременно и чернова, и белова.
- Черновите трябва да се маркират, като най-отгоре на листа напишете "ЧЕРНОВА".
- Ако решението на една задача не се побира на нейния лист, трябва да поискате нов бял лист от квесторите. Той трябва да се защити с телбод към листа със задачата.
- Всеки от допълнителните листове (белова или чернова) трябва да се надпише най-отгоре с вашия факултетен номер.
- Черновите също се предават и се защитват в края на работата.
- Времето за работа по изпита е 3 часа.

Изпитната комисия ви пожелава успешна работа!

Задача 1. Задачата да се реши на езика C++.

Даден е двумерен масив с размер 6 на 6 от символи — малки и главни латински букви и цифри. Две клетки в него ще наричаме “съседни”, ако имат обща стена (т.е. всяка клетка е съседна с най-много четири други, намиращи се под, над, вляво и вдясно от нея). Път с дължина N ще наричаме редица $a_0, a_1, \dots, a_N$ — 1 от клетки, за която:

1. за всяко $0 \leq i < N - 1$ е изпълнено, че a_i и a_{i+1} са съседни;
2. никоя от клетките не се среща повече от веднъж (т.е. няма цикли).

Да се попълнят празните места в кода на дадените по-долу функция `contains` и помощната ѝ функция `walk`. Функцията `contains` получава два аргумента — масив `arr` от дадения тип `char[6][6]` и символен низ `str`. Тя трябва да връща истина тогава и само тогава, когато в `arr` съществува път, чиито клетки образуват точно съдържанието на низа `str` (вижте примера по-долу). За определеност считаме, че функцията трябва да връща истина за празния низ.

Пример: За дадения по-долу двумерен масив `contains` трябва да върне истина, ако ѝ бъдат подадени низовете `"abcdefgh"`, `"A123B123C"` или `""`. За улеснение, за да може да ги видите по-лесно, те са маркирани в сиво.

y	u	f	a	b	c
G	o	p	g	B	1
c	b	a	h	3	2
d	k	j	i	2	3
e	f	Q	N	1	C
h	g	h	M	A	r

Кодът на двете функции е даден на следващия лист:


```
bool contains(char arr[6][6], const char* str)
{
```

```
    for (int row = 0; row < ____; ____)  
        for (int col = 0; col < ____; ____)  
            if (walk(arr, row, col, str))  
                return ____;  
    return ____;  
}  
  
bool walk(char arr[6][6], int row, int col, const char* str)  
{  
    if (*str == '\\0')  
        return ____;  
  
    if (row < 0 || col < 0 || row >= 6 || col >= 6)  
        return ____;  
  
    if (arr[row][col] != *str)  
        return ____;  
  
    arr[row][col] *= -1;  
  
    bool result =  
        walk(arr, row + __, col, str + 1) ||  
        walk(arr, __, col, str + 1) ||  
        walk(arr, row, col + __, str + 1) ||  
        walk(arr, row, col, str + 1);  
  
    arr[row][col] ____;  
  
    return result;  
}
```

Задача 2. Задачата да се реши на един от езиките C, C++ или Java. В началото на решението си посочете кой език сте избрали.

Разглеждаме кореново дърво, във възлите на което има записани двойки от символ (**char**) и цяло число (**int**). Всеки възел на дървото може да има произволен, краен брой наследници. За удобство разглеждаме функциите *sym* и *val*, дефинирани над множеството от възлите на дървото, така че за всеки възел *v* на дървото, в който е записана двойката $\langle a, b \rangle$, $sym(v) = a$ и $val(v) = b$.

Клон в дървото *T* ще наричаме всеки път $\pi = (v_0, v_1, \dots, v_n)$, за който $v_0, \dots, v_n$ са върхове на *T*, v_n е листо на *T*, а v_i е родител на v_{i+1} за всяко $i < n$.

За всеки клон $\pi = (v_0, v_1, \dots, v_n)$ на дървото *T* дефинираме съответни “дума” и “стойност” по следния начин:

$word(\pi) = sym(v_0)sym(v_1)\dots sym(v_n)$,

$$value(\pi) = \sum_{i=0}^n val(v_i),$$

т.е. $word(\pi)$ е думата, която се получава от последователното прочитане на символите, записани във възлите на пътя, а $value(\pi)$ е сумата на числата, записани в тях.

а) Да се избере, дефинира и опише подходящо представяне на дърво от описания тип.

б) За така дефинираното представяне да се реализира функцията:

int sumVal ([подходящ тип] T, [подходящ тип] u, [подходящ тип] v),

която по дадено дърво *T* и два негови върха *u* и *v* намира и връща сумата от всички стойности $value(\pi_u) + value(\pi_v)$, за които π_u и π_v са клони с начала *u* и *v* (съответно) със свойството $word(\pi_u) = word(\pi_v)$. Ако такива клони няма, сумата се счита за 0.

Забележки:

1. В зависимост от избраното представяне, параметърът *T* може да бъде пропуснат.
2. Не е нужно дефиницията на представянето на дървото да бъде пълна, нужно е само да е достатъчна за реализацията на функцията **sumVal**.
3. Позволено е използването на функциите и класовете от стандартната библиотека на избора от Вас език.

Задача 3. Задачата да се реши на един от езиците *Scheme* или *Haskell*. По-долу оградете името на езика, който сте избрали за вашето решение.

Големият онлайн магазин *Siberia* търси начин да увеличи продажбите като препоръчва на клиентите си подходящи продукти. За целта изследователският екип на *Siberia* експериментира с различни реализации на функция `bestFit`, която приема като параметър код на продукт `a` и връща код на друг продукт `b`, който клиентите на магазина най-вероятно биха си купили заедно с `a`. Задачата пред разработчиците на *Siberia* е да реализират функция `recommended`, която получава като параметри потребителска кошница `basket` (списък от целочислени кодове на продукти), функция `bestFit` и списък от продуктите на магазина `products` (списък от наредени двойки от уникален код на продукт и цена — неотрицателно число).

Да се попълнят по подходящ начин празните полета така, че функцията `recommended` да връща списък от кодовете на всички възможни препоръчани продукти. Допуска се в резултата някои кодове да се срещат повече от веднъж. Препоръчан продукт е такъв, който:

- все още не е в `basket`, но се получава като резултат от прилагането на функцията `bestFit` над някой от продуктите, които вече са в `basket`;
- има цена, която не надвишава общата цена на потребителската кошница, дефинирана като сумата от цените на продуктите в `basket`.

Помощните дефиниции `findPrice` и `basketCost` намират съответно цената на даден продукт `product` в списъка `products` и цената на потребителската кошница. Да се приеме, че `basket` съдържа само кодове на продукти в `products` и `bestFit` също връща само такива кодове.

Упътване: могат да се използват наготово функциите `apply`, `assoc`, `elem`, `filter`, `foldr`, `lookup`, `map`, `member`, `sum` и стандартните функции в R⁵RS за *Scheme* и в Prelude за *Haskell*.

Scheme

```
(define (recommended basket bestFit products)
  (define (findPrice product)
```

```
    _____ products _____
  (define basketCost
    _____ basket _____
  (
    _____
    (lambda (product)
      _____
    )
    (_____ basket)))
```

Haskell

```
recommended basket bestFit products =
```

```
  _____
  (\product ->
    _____)
  (_____ basket)

  where findPrice product =
    _____ products _____
    basketCost =
    _____ basket _____
```

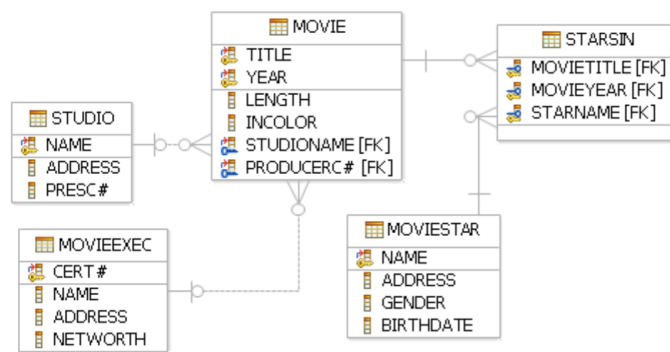
Задача 4. Дадена е базата от данни **Movies**, в която се съхранява информация за филми, филмови студия, които ги произвеждат, продуцентите на филмите, както и актьорите, които участват в тях.

Таблицата **Movie** съдържа информация за филми. Атрибутите **title** и **year** заедно формират първичния ключ.

- **title** – заглавие;
- **year** – година, в която е заснет филмът;
- **length** – дължина в минути;
- **incolor** – 'Y' за цветен филм и 'N' за чернобял;
- **studioName** – име на студио, външен ключ към **Studio.name**;
- **producerc#** – номер на сертификат на продуцента, външен ключ към **MovieExec.cert#**.

Таблицата **StarsIn** съдържа информация за участието на филмовите звезди във филмите. Трите атрибута заедно формират първичния ключ. Атрибутите **movietitle** и **movieyear** образуват външен ключ към **Movie**.

- **movietitle** – заглавие на филма;
- **movieyear** – година на заснемане на филма;
- **starname** – име на филмовата звезда, външен ключ към **MovieStar.name**.

Таблицата **MovieStar** съдържа информация за филмови звезди:

- **name** – име, първичен ключ;
- **address** – адрес;
- **gender** – пол, 'M' за мъж (актьор) и 'F' за жена (актриса);
- **birthdate** – рождена дата.

Таблицата **Studio** съдържа информация за филмови студиа:

- **name** – име, първичен ключ;
- **address** – адрес;
- **presc#** – номер на сертификат на президента на студиото.

Таблицата **MovieExec** съдържа информация за продуцентите на филми.

- **cert#** – номер на сертификат, първичен ключ;
- **name** – име;
- **address** – адрес;
- **networth** – нетни активи.

Забележка за всички таблици: Всички атрибути, които не участват във формирането на първичен ключ, могат да приемат стойност **NULL**.

а) Да се ограда буквата на заявката, която извежда име на студио и броя на филмите му, за тези студия с по-малко от два филма. Студията, които нямат нито един филм, **НЕ** трябва да присъстват в резултата.

A) SELECT S.NAME, COUNT(M.TITLE) as CNT
FROM STUDIO S JOIN MOVIE M
ON S.NAME = M.STUDIONAME
GROUP BY S.NAME
HAVING CNT < 2;

B) SELECT S.NAME, COUNT(M.TITLE) as CNT
FROM STUDIO S LEFT JOIN MOVIE M
ON S.NAME = M.STUDIONAME
WHERE M.TITLE IS NULL
GROUP BY S.NAME
HAVING COUNT(M.TITLE) < 2;

C) SELECT S.NAME, COUNT(M.TITLE) as CNT
FROM STUDIO S JOIN MOVIE M
ON S.NAME = M.STUDIONAME
GROUP BY S.NAME
HAVING COUNT(M.TITLE) < 2;

D) SELECT S.NAME, COUNT(M.TITLE) as CNT
FROM STUDIO S JOIN MOVIE M
ON S.NAME = M.STUDIONAME
WHERE COUNT(M.TITLE) < 2
GROUP BY S.NAME;

б) Да се напише заявка, която да изведе имената на всички продуценти с минимален нетен актив.

Задача 5. Текстовите файлове **x1** и **f1** се намират в текущата директория и имат следното съдържание:

x1

```
5 line five  
ne eight  
: text  
456789  
: check trial  
ne nine 10 line ten  
lef
```

В текущата директория се намира също и празният файл **f4**. Текстов файл с име **comproc** съдържа зададената по-долу последователност от команди на **bash** за **Linux**. Да се напише какво ще бъде изведено на стандартния изход след еднократно стартиране на **comproc** със следния команден ред

bash comproc ab cd ef gh

и при подаване на последователността от символи **3 1** на стандартния вход.

```
grep `head -1 f1` `tail -1 f1` | wc -l > f2  
a=`cat f2`  
echo $a $3  
set 9 7 5 3  
shift 2  
for j in 1 2 3 4 5  
do for i  
do if test $a -lt $i  
then cat f1 f2 > f3  
wc -l f3  
echo $i $j $a >> f4  
else tee f2 f3 < f1  
wc -w f2  
echo $i $j $a >> f4  
fi  
done  
echo $# >> f4  
break  
done  
read key1 key2  
while cat f4 | grep $key2  
do sort f4  
a=`wc -c < f4`  
echo -n "Character count: $a"  
exit  
done  
grep $key1 f4  
b=`wc -l < f4`  
echo -n "Lines count: $b"
```

Задача 6. Нека Σ и Ω са две непразни и непресичащи се азбуки. За дума $w \in (\Sigma \cup \Omega)^*$ с $w_\Sigma \in \Sigma^*$ означаваме редицата от букви от Σ в реда, в който се срещат в w . Думата $w_\Omega \in \Omega^*$ се дефинира аналогично.

За езици $L_1 \subseteq \Sigma^*$ и $L_2 \subseteq \Omega^*$ с $L_1 \otimes L_2$ означаваме езика:

$$L_1 \otimes L_2 = \{w \in (\Sigma \cup \Omega)^* \mid w_\Sigma \in L_1, w_\Omega \in L_2 \text{ и } |w_\Sigma| = |w_\Omega|\}$$

Винаги ли е вярно, че:

1. Ако L_1 е краен, то $L_1 \otimes L_2$ е регулярен?
2. Ако L_1 и L_2 са регулярни, то езикът $L_1 \otimes L_2$ е регулярен?

Отговорите да се обосноват. Отговор, който не е обоснован, се оценява с 0 точки.

Задача 7. Да се пресметне интегралът:

$$\int_1^8 \frac{dx}{\sqrt[3]{x} + x}$$

Чернова